

VIII.

Adalékok a Szepesi-Tátra alhavasi és havasi virányának ismeretéhez.

(Németből Scherfel Aurél után Somogyi Gézától).

A turista, habár otthon állásának kötelmei miatt Flora kedves gyermekeit nem sok figyelemre méltatja is, mindazonáltal utazása alatt a „csengetyűket“, „csillagokat“ és „kelyheket“, melyek közül némelyik szemcsillagként mosolyog feléje, önkénytelenül a tetszést kifejező megfigyelés és szemlélésre érdemesíti. Itt és amott a gomblyukra vándorol egy-egy virágocska, vagy pedig az utazó nő a kalapocska, a hajfürtök stb. díszítésére fordítja. Ekkor a vágy is fölébred, némileg közelebbről is megismerkedni a csak imént szerzett kedvenczel; a legkevesebb, mit föléle tudni szeretnénk, az, hogy vajjon mely névre van keresztelve. Ezen tudást némileg közvetíteni, illetőleg csak megkönnyíteni, bizonyos szűk határok közé szorított tátraaljai tájékokra, valamint a Magas Tátra egyes részeire vonatkozólag kísérlük meg az alább következők. Ha a növénynek lehelnye pontosan tudva van, még a laikusnak is könnyű azt meghatározni, hacsak egy jellemző ismérv, gyakran csak a bokréta színe ismeretes, mely változatossága mellett is egy bizonyos állandó megegyezőséget tüntet elő. Messze vezetne és azon keretet, melynek ezen kis munkát háttárolnia kell, igen túl lépné, ha minden növényhez külön láttelelet csatoltatnék; azért csak azon növényeknek legjellemzőbb ismérveit fogom lehető röviden elősorolni, melyekről fölteszem, hogy a vizsgálat leginkább lebecsülni képesek.

Itt megjegyzem, hogy csak oly növényeket vettem fel, melyeket magam találtam; ha tán megtörténnék,

hogy oly növényt is megneveznék, melyet nem magam leltem, azt pontosan meg fogom jelölni. Azért ezen virányismertetés a tökéletesség iránt igényt nem formál; mennyiben sok növény lelhelyét mégis határozottan körvonalozza, virányunk ismeretéhez adaléknak bátran tekinthető.

Figyelembe itt az edényes növények vétettek, a rejtett viráguak közül tehát csak a magasabb szerveztűek: a zsurlók és páfrányok — a szó tágabb értelmében.

A vidék, mely az elsorolaudó növények anyagát szolgáltatja, azon fennsík, mely a Poprád-felkai állomástól, mint kiindulási ponttól, nyugatra és a Magas Tátra felé kiterjed. Mint déli határ a Poprád-folyó szolgál, melyet a folyammal szemben haladva, Lucsivna állomása mögött hagyunk el ott, hol már inkább éjszaki irányt vesz és úgy a tájat már nyugatról kezdi határolni. Innen gondolatban húzzunk egy vonalat éjszaki irányban oly formán, hogy Batizfalva (Botzdorf) és Gerlachfalva annak túlsó oldalára, vége pedig az erdő előtt közvetlenül azon útnál essék, mely a két Tátra-Füredre vezet. Keleti és éjszaki határul a Poprád-felkai állomástól a Felkán és Nagy-Szalókon át Tátra-Füredre vezető út szolgál, mint már említve volt, csaknem az erdő széléig.

Egy későbbi munkának marad fenntartva, a két Tátra-Füred környékének erdős tája, melyhez a növényekben dús Felkai-, Nagy- és Kistarpataki-völgyet fogjuk csatolni. A Teplicz-lucsivnai mészhegyeket, úgy a Poprád-gánóczi melaphyr-vonulat, nem különben a classicus növénytalajnak ismert Bélai-mészalpeseket is be fogjuk vonni ismertetendő környékünk keretébe.

I.

A fennsík.

Környékünk déli része, a fennsík, a Poprád és Felka-víz közé esik, tényleg majdnem tökéletes síkföld csekély nyugati emelkedéssel. A Felka-folyó bal partjától kezdve a talaj hullámossá és dombossá válik; de a domboknak sincsenek magas meredélyei, hanem csak lassanként emelkednek. Ezen emelkedés csak Nagy-Szalókon túl, ott, hol az erdőhöz közeledünk, lesz jelentékenyebb. Mindazonáltal a környék legmélyebben

fekvő helye az Ádriai-tenger felszíne fölé 660 méterre emelkedik.

Környékünket a Poprád, Felka-folyó, Tarpaták és Verespatak tartja nedvesen, melyek közül az utóbbinak egy része mint kis árok, mely nyáron át lenyáztatónak használtatik, Felka és Nagy-Szalók között kigyózva halad, míg a másik része útját Nagy-Szalókon át veszi. Az említett patakok mindegyike a Magas Tatrából ered. Nehány kisebb patakocska eredete helyi természetű, úgy a Nyírpatak (Birkseuffen), Aranypatak (Golds.) és a Szélespatak (Breits.) — mindegyik felkai területen.

Földtani (geologiai) minőségére nézve a talaj a Poprád és Felka-víz között áradmány, lösszemű vízőzóni képződmény, kavics és homok. Felka mögött a talaj kárpáti homokkő, melyet azonban ismét vízőzóni kavics és homok vált fel. Felka és Nagy-Szalók határán tőzeg-lápok is találhatók, de csak csekély kiterjedéssel.

A Poprád bal partját legnagyobb részben inkább vagy kevésbé széles rétsáv szegélyezi. Csak kevés helyen van kiterjedtebb lapály, rendszeren alacsony fákkal benőtten, kis, világos ligeteket alkotva, így pl. a Huszféle park közelében. Itt és ott lassú folyású vagy épen álló vizű árkok is találhatók, miért is e téren egészen érdekes növényzet képződött. Ez áll a Felka-víz partjairól is.

A liget fái, melyeket ritkán engednek magasabbra nőni, túlnyomólag *csőrege fűz* (*Salix fragilis* L.), és *csigolya fűz*-ből (*Salix purpurea* L.) állanak, melyekhez a hegyezett vagy röviden hegyezett levelekkel ellátott *hamvas éger* (*Alnus incana* DC.) csatlakozik. A tompa vagy tompított levelű *enyves éger* (*Alnus glutinosa* Gärtn.) ritkábban található. A fűzek közül találunk még ritkán *boroszlánképű*- (*S. daphnoides* Vill.) és az ismeretes *kecske fűzt* (*S. Caprea* L.), az elsőt néha kékesen megfutott ágazattal. Gyakrabban jön elő *mandola fűz* (*S. amygdalina* L.), melyhez még *hamvas*- (*S. cinerea* L.), redős levélzettel, *sziléziai fűz* (*S. silesiaca* Willd.) és helyenként nedves talajon a virágzás alatt igen díszes *kúszó fűz* (*S. repens* Wim. és Grab.) csatlakozik. Nem különben *babér fűz* (*S. pentandra* L.) is, feltűnőleg tűndöklő, egyenletesen fényezett leveleivel sokszor fa-nagyságú példányokban található. — A csalit összealkotásában részt vesznek még: *közönséges mogyoró* (*Corylus avellana* L.); *farkas boroszlán* (*Daphne mezereum* L.),

kora tavasszal még a levelek kihajtása előtt előtörő barackvirág-színű bokrétájával itt ritkán; *kánya bangita* (*Viburnum Opulus L.*); *veresgyűrű som* (*Cornus sanguinea L.*); a szürkés-zöld, díszesen lombozott *német átn* (*Myricaria germanica Desv.*) (a Poprád-felkai vasúti állomás kavicsbányáiban igen gyakran); *csíkos kecskerágó* (*Evonymus europaeus L.*), melynek négy karéjú, kárminveres tokjai „püspök-süveg” neve alatt általánosan ismeretesek; *csipke rózsza* (*Rosa canina L.*); *csere galagonya* (*Crataegus Oxyacantha L.*); *kökény szilva* (*Prunus spinosa L.*) és *gerezdes zelnice* (*Pr. padus L.*) Az utóbbi a szepesi német tájkiejtésben a kellemesen hangzó „csidremp” nevét viseli és illatos, lefüggő fehér virágfürtjeivel a ligetek egyik legszebb díszét képezi.

A környék határán a Poprád és Felka-víz között találjuk a „Kienbäume”-nek (szurkos fenyvek) nevezett tű-levelű fák kis állagát. Régente ezen erdő majdnem kizárólag a helyesen *erdei fenyű*-nek (*Pinus silvestris L.*) nevezett fából állt, mely pikkelyes, felhasadozó, veres-szürke kérge és egy közös hüvelyben párosával elhelyezett levelei által jellemeztetik. Ezen többnyire nagy, gyakran igen jellemző példányokban találtató toboztermő fa mind ritkábbá lesz; a favágók fejszéi alatt lassanként elhullik és helyére ott, hol a barom azt le nem legeli, a *veres jegenye* (*Abies excelsa*) költözködik. Itt és az egész vidéken igen gyakran találjuk a cserjenemű, fekete bogyós *gyalogfenyű borókát* (*Juniperus communis L.*)

A Kienbäume-től éjszakra hasonlóképp egy kis ligetet veszünk észre, de a mely egészen más jellemű. Nagyrészt *fehér nyír*-ből (*Betula alba L.*) alakult és *rezgő nyárfa* (*Populus tremula L.*) által erősen tarkázott. A fentebb elősorolt fánemeken kívül találkozunk még itt *kutya bengével* (*Rhamnus frangula L.*). Ezen liget egyszerűen „Birken”-nek (nyíres) neveztetik.

A Birkentől hasonlóképp éjszaki irányban, mindjárt a Felka-víznek bal partjánál kezdődve, hosszasan egészen a Verespatakig szintén egy fenyű-erdőből alkotott sáv, a „Scheuerwald” (csűr-erdő), terül el. Ez hasonlóképp *erdei fenyű* és *veres jegenye* által képeztetik, melyhez még *veres fenyű* (*Abies larix Lam.*) járúl.

Környékünk egyéb részét néhány kisebb terület kivételével, melyek állandóan legelő és rét gyanánt szolgálnak, szántóföldek borítják.

A következőkben, a már elősorolt fajokon kívül, előfordulási helyeik megnevezésével az egyes helyeken található növényeket az alábbi szempontok szerint csoportosítva szándékom előadni:

1. A ligetekben, erdőkben, réteken, tőzeglápokon stb. növények.

2. A szántóföldek növényei.

3. A falvak utcáin találhatók.

4. Kiválólag az útfelkeket szeretők.

1. A ligetek, erdők, rétek, tőzeglápok növényei.

Mezei zsurló (*Equisetum arvense* L.), réteken, patak partjain nedves szántóföldeken mindenütt; *tavi zs.* (*E. palustre* L.) a Scheuerwald mocsáros helyein, *iszap zs.* (*E. limosum* L.) mocsárookban és árkokban nem ritka pl. a Poprád-felkai állomás töltésének árkában; *erdei zs.* (*E. silvaticum* L.) a Kienbäume nedvesebb helyein.

Réteken nőnek: *réti ecsetpázsit* (*Alopecurus pratensis* L.); *réti- és Böhmer komócsin* (*Phleum pratense* L. és *P. Böhmeri* Wibel); *szagos borjú-pázsit* (*Anthoxanthum odoratum* L.), mely a szénának sajátos illatát megadja; *sárga zab* (*Avena flavescens* L.); *közép rezge* (*Briza media*); *mezei perje* (*Poa pratensis* L.); a *táréjos cizinczor* (*Cynosurus cristatus* L.); *réti csenkesz* (*Festuca elatior* L.). Bokrok között: *siskánád nádtippán* (*Calamagrostis Epigeios* Roth); *ligeti perje* (*Poa nemoralis* L.); *veres és óriási csenkesz* (*Festuca rubra* L. és *F. gigantea* Vill.); *erdei kurtatopp* (*Brachipodium silvaticum* Pal. de Beauv); *eb buza* (*Triticum caninum* Schreb.). — Nedves helyeken, álló vizekben és árkokban: *bütykös ecsetpázsit* (*Alopecurus geniculatus* L.); *nádképű polyvacsk* (*Phalaris arundinacea* L.), mely egyébként Nagy-Szalóknál nedves réteken is nő; *közönséges tippán* (*Agrostis polymorpha* Huds.); *közönséges tető nád* (*Fragmites communis* Trin.), füveink legnagyobbika; *összenyomott perje* (*Poa compressa* L.); *harmatkása mézpázsit* (*Glyceria fluitans* R. Brown.)

A sásak közül találunk: *Davall sást* (*Carex davalliana* L.), nedves, posványos réteken gyakran; *buglyos sást* (*C. paniculata* L.), ritkábban *nyúl sást* (*C. leporina* L.); *hegyes sást* (*C. acuta* L.); *muhar sást* (*C. panicea* L.); *posvány sást* (*C. paludosa* Gooden.); *sárga sást* (*C. flava* L.). A kákák közül: *árva kákát* (*Scirpus pa-*

lustris. L.) és *erdei kékért* (*Sc. silvaticus* L.); *keskeny levelű gyaput* (*Eriophorum angustifolium* L.) fehér gyapjas fejével nedves tőzeges réten mindenütt láthatni — rendszeren *savanyú hutsza* (*Triglochin palustre* L.) és *tengerparti hutsza* (*T. maritimum* L.) társaságában; ezek közül az elsőnek gyümölcse három, az utóbbi-é hat tokra válik szét. Az árkokban és pedig a vasúti töltés árkaiban nő *útifű hídör* (*Alisma Plantago* L.) kicsiny halvány lila-színű sárgás aljú virataival.

A luzulák közül *szőrös luzula* (*Luzula vernalis* DC.), *fehéres l.* (*L. albida* DC.) és *mezei l.* (*L. campestris* DC.) honos, és pedig a Kienbäume és Scheuerwald világos térein gyakran.

A valódi szittyók *bunkós* —, *béka* —, *fényes termésű* —, *összelapult* — és *varangy szittyó* (*Juncus conglomeratus* L. *J. effusus* L. *J. lamprocarpus* Ehrh. *J. compressus* Jacq. és *J. bufonius* L.) és hasonló nemek által képviseltetnek, melyek árkokban, mocsárookban mindenütt találhatnak.

A virágzás idején leveletlen *őszi kikirtés* (*Colchicum autumnale* L.) rózsaszín virág-burával augusztus és szeptemberben igen jól díszíti ugyan a réteket, de azért a gazdák még is vajmi rossz szemmel nézik, — és méltán, mert edző mérges növény.

A liliumfélék családját e környéken csak *sárga tyúktaréj* (*Gagea lutea* Schult.), mely a bokrokban mindenütt található és *kétlevelű csilla* (*Scilla bifolia* L.) képviseli. Az utóbbi azon cserjésben nő, mely a Husz-féle parkhoz — a folyón felfelé — csatlakozik, és pedig meglehetősen kis helyhez kötötten. Világos azúrkék csillag-alakú virágai a kora kikelet kedves jelenségei. A *sokvirágú gyöngyvirág* (*Convallaria multiflora* L.) szintén ekkor találjuk itt; míg a többre becsült *májusi gyöngyvirág* (*C. majalis* L.) később és környékünk határán kívül a Tepliczi-hegyek köves előerdeiben jó elő.

A barátságosabbá váló évszak első virágai közé tartozik minden bizonynyal a *tavaszi sáfrán* (*Crocus vernus* All). E virágok türelmetlenségükben, hogy a napot lássák, (a kikeleti hóvirághoz — *Galanthus nivalis* L. — hasonlólag, mely itt hiányzik, de már Késmárknál pl. a Hosszú-erdőben (Lange Wald) előjön) gyakran a hóleplett áttörnek; a gyakran teljes ibolya-színű virágok jókora területet fednek be szőnyegként, a legkedvesebb látványt szolgáltatván. A tavaszi sáfránt csak ritkán

lehet fehér virágokkal is találni (*C. albiflorus* Hoppe és Hornsch.)

A kosborféléket a következő fajok által találjuk képviselve: *agár kosbor* (*Orchis Morio* L.) leginkább száraz rétségeken, a Kienbäume tájékán gyakran; *füles kosbor* (*O. maculata* L.) hasonlóképp gyakori a Birkenben; *széles levelű k.* (*O. latifolia* L.) nedves réteken és gyepes helyeken mindenütt; *szunyoglábú tarbibircs* (*Gymnadenia conopsea* R. Brown.) erdőszéleken és réteken a Scheuerwald mögött; *kétlevelű lapár* (*Platanthera bifolia* Richbch.) a Birken mellett levő nedves réteken, a Scheuerwaldban kellemes illatú virataiért örömet gyűjtik; *mocsári bibak*-ot (*Epipactis palustris* Crantz) csak egyszer lelék egy tőzeg-réten a Scheuerwald fölött; *tojásdad levelű listera* (*Listera ovata* R. Brown.) kis sárga-zöld virágokkal magánosan található a Poprád és Felka-víz közötti cserjésben.

A hínárfélék közül megemlítendők: *békaturaj uszany* (*Potamogeton natans* L.) a Poprád-folyó melletti árkok álló vizeiben; *fodor uszany* (*P. crispus*) a Felka melletti vízgödrökben; *apró uszany* (*P. pusillus* L.) a lucsivnai állomás közelében levő árkokban.

Az *apró lepese* (*Lemma minor* L.) álló vizekben nálunk is mindenütt található; az *egyszerű* — és *buzogány baka* (*Sparganium simplex* Hds. és *S. ramosum* Hds), mocsárok és árkokban; ép úgy a *tavuszi mocsár-húr* (*Callitriche verna* L.) közönséges álló vizekben.

A *felfutó komló* (*Humulus Lupulus* L.) a bokrok között felkapaszkodva gyakran egész lombozatot képez. Nedveses réteken csoportosan nő *tekert csikszár* (*Polygonum Bistorta* L.), melynek szára egy magános, de tekintélyes halvány rózsaszínű virágkaszát hord.

Bokrok között nedves helyeken *macska gyökér gyökénke* (*Valeriana officinalis* L.) közönséges. Gyökere sajátos kellemes szagú. A *réti sikkantú* (*Scabiosa succisa* L.) azúrkék virággömbjével és bőrs fényes leveleivel gyakori a Birkenben.

A fészkesek nagy családjából meg kell itt említenünk: *kalapfü szattyút* (*Petasites officinales* Münch.) a Poprád mellett fűz-bokrok között. Hús-veres virág-füzérét a levelek kifejlődése előtt fejleszti ki, ép úgy mint az egész vidéken igen elterjedt *lőkörmű számarlapú* (*Tussilago Farfara* L.) sárga csillag-virágát. Az utóbbit a szepesi ember minden esetre némileg nagyítva „nyár aitajának“ nevezi. *Szászszorszép rukercz* (*Bellis perennis*

L.) itt és majdnem mindenütt lelhető; *bókoló villamag* (*Bidens cernua* *Huds.*) mocsárookban és álló vizekben; *tavi- és csermelyi bárcs* (*Cirsium palustre* *Scop.* és *C. rivulare* *Link.* valamint *halvány bárcs* (*C. oleraceum* *Scop.*); *fodor bogács* (*Carduus crispus* *L.*) bokrok között nedves helyeken jó elő; *festő zsoltina* (*Serratula tinctoria* *L.*) különösen gyakori a Birkenben; *mezei csorbóka* (*Sonchus arvensis* *L.*) a szántóföldeken bokrok között közönséges; *kétnyári aszász* (*Crepis biennis* *L.*) réteken bokrok között; *egér-fül* —, *nyúl-fül* — és *magas holgyomál* (*Hieracium Pilosella* *L.*, *H. auricula* *L.* és *H. praealtum* *W.* és *Grb.*) a réteken gyakori; *mocsári holgyomál* (*Hieracium paludosum* *L.*) a Poprád partján nedves helyeken nem ritka; a *kőfali h.* (*H. murorum* *L.*) a Kiemenbäumen-ben és Scheuerwaldban; *közönséges h.* (*H. vulgatum* *Fries.*) a Felka-víz partjának száraz helyein.

Az *éleslevelű csengőtülke* (*Campanula Trachelium* *L.*) a Poprád és Felka-víz bokrai között; a *terebélyes cs.* (*C. patula* *L.*) a réteken mindenütt; a *csomós cs.* (*C. glomerata* *L.*) száraz helyeken bokrok között; a *vállas cs.* (*C. Cervicaria* *L.*) a Birkenben nem ritka.

A búzér-félék közül találhatók: *tavaszi galaj* (*Galium verum* *Scop.*) erdőszéleken, az egész növényke sárga; *ragadós g.* (*G. Aparine* *L.*) bokrok között, szigorúan érdes szárral és levelekkel; *mocsári g.* (*G. palustre* *L.*) árkokban és mocsáros réteken; *posvány g.* (*G. uliginosum* *L.*) az előbbivel megegyező helyeken; *ragadós müge* (*Asperula Aparine* *Schott.*) bokrok között a Poprád és Felka-víz mellett. A díszes *pézsma boglár kockagyöngy* (*Adoxa Moschattellina* *L.*) kis, zöld, pézsmazagú virágfejeivel árnyas helyeken nő a bokrokban.

A *kornis tárnics* (*Gentiana Pneumonanthe* *L.*) nagy, sötét azúrkék bokrétával a Scheuerwald mellett, lapos réteken; nem különben ott lelhető *keserűs t.* (*G. germanica* *Willd.*), melynek bokrétája szőrös torkú és világos viola-, ritkán fehér színű; *százforintos földpe* — ezerjófű — (*Erythraea Centaurium* *Pers.*) réteken a Scheuerwald közelében és világos fiatal erdőkben, de ritkán. A *vidrafű eleczke* (*Menyanthes trifoliata* *L.*) virága halvány pirosas, féhéren szőrös, portokjai viola színűek, virágzata hosszú kocsánú fűrt; nő Felka mellett mocsáros réteken.

Az *erdei mentha* (*Mentha silvestris* *L.*) a Poprád, Felka-víz stb. partján fűzbokrok között közönséges; *tarló m.* (*Mentha arvensis* *Benth.*) nedves szántófölde-

ken és gödrökben mindenütt; *mezei zsálya* (*Salvia pratensis* L.) száraz réteken; *közönséges murvapik* (*Origanum vulgare* L.) cserjékben és tisztásokban; *kétikés repkény* (*Glechoma hederacea* L.) bokrokban, a szántóföldek mesgyéin igen elterjedt; *foltos tátkanaf* (*Lamium maculatum* L.) nedves bokros helyeken; *véres torkú mamó* (*Galeobdolon luteum* Huds.) élénksárga virataival a Poprád melletti bokrokban; éppen úgy *többszínű vajfü* (*Galeopsis versicolor* Curt.) sárga és ibolya-színű nagy virágaival, és *tarka v.* (*G. Tetrahit* L.); *orvosi balfü* (*Betonica officinalis* L.) a Birkenben és magasabban fekvő réteken gyakori; *kucsmás csukóka* (*Scutellaria galericulata* L.) nedves bokrokban, mocsáros réteken nem mindennapi. A közönségesen azúrkék, néha rózsapiros és fehér virágú *ostorindás kacskanyak* (*Ajuga reptans* L.) és *genfi k.* (*A. genevensis* L.) a patakok partján és erdőkben nem ritkán található.

A *fekete nádálytő* (*Symphytum officinale* L.) nedves réteken bokrok között közönséges; *pettyegetett gálna* (*Pulmonaria officinalis* L.) a Poprád partján fűzbokrokban; *mocsári miszót* (nefelejts) (*Myosotis palustris* Roth) minden nedves helyen; *erdei m.* (*M. silvatica* Hoffm.) réteken és környékünkön inkább száraz erdőkben; *süddár m.* (*M. stricta* Link.) csinos kis növényke, nem nagyon gyakori pl. a Kienbäume között csoportosan.

Az *európai pippany* (*Cuscuta europaea* L.) a fűz, komló és csalánra fut fel, s ezért bokrokban található.

A *kék polemonium* (*Polemonium coeruleum* L.) azúrkék virágaival mint dísznövény is ismeretes, a Poprád partján bokrok között terem.

A *keserédes csucsor* (*Solanum Dulcamara* L.) virága ibolya-színű, gyümölcse skarlátveres, partokon, bokrokban helylyel-közzel terem.

A *fekete farkkóró* (*Verbascum nigrum* L.) a Felkavíz partjain; *göcsös tákajak* (*Scrophularia nodosa* L.) és *vízi tákajak* (*Scr. aquatica* L.) nedves bokrokban, vízben nem ritkák. A szigorállfélék közül teremnek: *paizsos szigoráll* (*Veronica scutellata* L.) réti árkokban Felkánál ritkán; *pólé sz.* (*V. Anagallis* L.) és a *deréce sz.* (*V. Beccabunga* L.) árkokban és nedves helyeken mindenütt; *orvosi sz.* (*V. Chamaedrys* L.) tekintélyes azúrkék virágaival és kétsorosán szőrös szárával réteken és gyepes helyeken; *kakuk sz.* (*V. serpyllifolia* L.) csinos lilafehér színű virágaival réteken és gyepes helyeken; *ugar sz.* (*V. arvensis* L.) és *mezei sz.* (*V.*

agrestis L.) szántóföldeken, ugaron és kertekben igen közönséges; *szemvidítő szálkaesék* (Euphrasia officinalis L.) réteken mindenütt; *fogancs sz.* (E. Odontites L.) nedves szántóföldeken és gödrökben gyakori; *posvány kajmácsor* (Pedicularis palustris L.) mocsáros réteken közönséges. A *pompás páleza k.* (P. Sceptum Carolinum L.) nagy sárga bokrétával az alsó ajak szegélye vöröses, tűzeglápos réteken a Scheuerwald mögött terem, de gyakrabban a nagy-szalóki és új-lesznai határon hasonló helyeken. A *csörgő lapor* (Rhinanthus crista Galli L.) igen alkalmatlan és kártékony gaz majdnem minden réten. A *kéküstökű fíntor* (Melampyrum nemorosum L.) aranysárga virágaival és ibolya-azúrkék fedő leveleivel a Poprád és Felka-víz ligeteiben igen gyakori. A *gyönyölő f.* (M. pratense L.) a Birkenben.

A *közönséges hízóka* (Pinguicula vulgaris L.) kicsiny, rendesen magános virágú növényke, két ajakú, sarkantyús ibolya színű bokrétával és húsos, ragadós mirigyű, rózsásan álló tőlevelekkel nedves, tűzeges réteken nő Felka közelében; a Darwin által ismeretessé lett rovar-evő növényekhez tartozik.

A *lisztes kankalin* (Primula farinosa L.) barackvirág-színű bokrétájával nedves réteken, már a Poprád-felkai állomásnál, sőt az oda szögellő kavicsbányákban nedves helyeken; *orvosi k.* (Primula officinalis Scop.) réteken és patakok partján igen gyakori; *fűzény lizinka* (Lysimachia vulgaris L.) patakok körül, bokrokban található; *fillér l.* (L. nummularia L.) hasonlóképp bokrok között nedves helyeken.

A *repcsén kalluna* (Calluna vulgaris Salis.) virága pirosas-lila, fénylő és el nem hervadó, erdős helyeken a felkai határon.

A *kerekded levelű körtike* (Pyrola rotundifolia L.) ritkán a Birkenben.

A *berki zapócza* (Astrantia major L.) bokrok közt a Poprád mellett; *ligeti baktop* (Aegopodium Podagraria L.) nedves, árnyas, gyepes helyen mindenütt; *ebzel ér adáz* (Aethusa Cynapium L.) a kertekben mint gaz nem gyakori; *medvetalp tápsír* (Heracleum sphondylium L.) a réteken igen közönséges; *erdei turbolya* (Anthriscus silvestris Hoffm.) mindenütt gyakori; *foltos bíbrók* (Conium maculatum L.) szántóföldek mesgyéin és a kavicsbányákban Felka és N.-Szalók között ritkán.

A *bablevelű szaka* (*Sedum maximum Suter.*) út- és szántóföld-széleken Felka mellett; *borsos szaka* (*S. acre L.*) kavicsos helyeken, útszéleken meglehetősen gyakran.

A kötőrfélék közül az *arany vesellék* (*Chrysosplenium alternifolium L.*), egy kicsiny növényt teltsárga fedő levelekkel, nedves, árnyas helyeken bokrok között, kell megemlítenünk.

A *fekete ribiszke* (*Ribes nigrum L.*) a Mühlbach és Tarpatak mellett Felkánál, és pedig valósággal vadon, mivel a környéken sehol sem műveltetik.

A *czámolylevelű virnánecz* (*Thalictrum aquilegifolium L.*) tekintélyes növény, ibolya-színű viratokkal, terem mindenütt a Poprád és Felka-víz partjain; *ligeti kökörszín* (*Anemone nemorosa L.*) és *boglár k.* (*A. ranunculoides L.*) ligetek és bokrokban; *tavi szíronták* (*Ranunculus aquaticus L.*) és *terjedt-sallangú sz.* (*R. divaricatus Schrank.*), vízi növények, összetett, szőrös, vízbemerülő levelekkel, a virágok a víz színe fölött; a szirmok fehérék, a szirmok nyaka sárga; árkokban, lassú folyású vizekben Poprád mellett és a felkai vendéglőnél; *saláta sz.* (*R. ficaria L.*) bokrok alján gyakori; *változó sz.* (*R. aconitifolium L.*) nedves réteken közönséges; *torzsika sz.* (*R. sceleratus L.*) árkokban, mocsárookban pl. a Poprád-felkai állomás kavicsbányájában; *réti sz.* (*R. acris L.*)

minden réten és pázsitos helyen; *sokviratú sz.* (*R. polyanthemos L.*) a Poprád és Felka-víz melletti bokrokban; *boglárka sz.* (*R. repens L.*) árkokban mindenütt; *gumós sz.* (*R. bulbosus L.*) száraz mesgyéken Felka mellett, nem gyakori; *lángos sz.* (*R. Flammula L.*) árkokban, csendesen folyó vizekben a felkai vendéglő közelében. A *mocsári gólyahír* (*Caltha palustris L.*) a Poprád, Felka-víz partjain nedves réteken mindenütt. A *virnánecz galamó* (*Isopyrum Thalictroides L.*) fehér virágú díszes növényke a Poprád melletti ligetekben; a kétlevelű csillával együtt virít. A *kétszínű sisakvirág* (*Aconitum variegatum L.*) a Husz-féle park közelében és a Poprád partján felfelé egészen a Kienbäumeig, a fűz-bokrokban, melyeket ibolyakék laza virágfürtjeivel nagyságra néve túlszárnyal. A *tömör keltike* (*Corydalis solida Sm.*) a Poprád és Felka-víz partján gyakori; a *föld füstike* (*Fumaria officinalis L.*) és *Vaillant f.* (*F. Vaillanti Lois.*) szántóföldeken, ugaron, gabna között, az utóbbi gyakori.

A *közönséges tormánecz* (*Barbarea vulgaris R. Brown*) a Poprád ligeteiben nedves helyeken; *kopasz toronyszál*

(*Turritis glabra* L.) a Poprád és Felka-víz bozótos száraz helyein; *borzas íkrapik* (*Arabis hirsuta* Scop.) és *homok i.* (*A. arenosa* Scop.), az előbbi száraz réteken, az utóbbi a patakok füvényében; *kakuk foszlár* (*Cardamine pratensis* L.) nedves réteken mindenütt; *tavaszi daravirág* (*Draba verna* L.) a Poprád homokos helyein; *berki rézsuka* (*Nasturtium silvestre* R. Brown.) árkokban nedves barázdák között gyakran; *tavi r.* (*N. palustre* DC.) árkokban, a „Veres-patak” (Rothbach) partjain nem oly közönséges, mint az első.

A *súrqa rezedá* (*Reseda lutea* L.) azelőtt ismeretlen volt, jelenleg a lucsivnai vasuti állomás töltésén szép telt példányokban.

A *közönséges tetemtoldó* (*Helianthemum vulgare* Gärtn.) a Scheuerwald közelében száraz réteken; a *gyönyörű boglárpót* (*Parnassia palustris* L.), csinos növény, egy magános, jókora fehér, vizesen erelt virággal. A bokréta melléklevelei 9—13 gumós sertével ellátvák. Lápos réteken a Scheuerwaldon alól Felka mellett.

A *borzas ibolya* (*Viola hirta* L.) bozótokban a Kienbäume között; a szagos ibolyához, mely itt hiányzik, leginkább hasonlít; *erdei i.* (*V. silvestris* L.) a Poprád bozótjaiban, a Birken ritkásaiban és a Scheuerwaldban. Virága ibolya-színű hasonló sarkantyúval; *homok i.* (*V. arenaria* DC.) igen kicsiny, 2—6 centiméter magas növényke a Kienbäume ritkásabb helyein; *sovány i.* (*V. canina* A. Braun és Döll.) virágai világos ibolya-színűek, sarkantyúja sárgás vagy zöldes, nedves helyeken bokrok között nem ritka.

A *közönséges porczika* (*Herniaria vulgaris* Sprengel) a Poprád és Felka-víz elöntött homokos helyein; *olocsán csillaghúr* (*Stellaria Holostea* L.) bokrok között a patakok partjain; *pázsít cs.* (*St. graminea* L.) mesgyéken és réteken közönséges; *gyenge cs.* (*St. media* Vill.) mindenütt gyakori; *pongolya madárhúr* (*Cerastium triviale* Link.) réteken és gyepes helyeken mindennapi; *pallagi m.* (*Cerastium arvense* L.) nagy fehér csengetyűs bokrétával nedves helyeken, mesgyéken, utakon meglehetősen gyakori; *bogyótermő kukuba* (*Cucubalus bacciferus* L.) nedvns bozótokban, kúszva a Poprád és Felka-víz mellett; *fodorszirmú sziléne* (*Silene Otites* Sm.) kavicsos, száraz rétszéleken a Scheuerwald fölött; a *hólyagos sz.* (*S. inflata* Sm.) ugyanannak szélén; *nappali mécsvirág* (*Melandrium pratense* Röhl.), réteken és útszéleken mindenütt; *kakuk m.* (*Lichnis flos cuculi* L.) réteken gya-

kori; *csengő linka* (*Hypericum perforatum L.*) réteken, partokon, utakon; levelei átlátszóan pontozottak.

A *pacsirta csészeszárnny* (*Polygala vulgaris L.*) réteken, utak mellett gyakran.

A *szőrös fűtej* (*Euphorbia pilosa L.*) nedves réteken Poprád mellett.

A *fodros gerely* (*Geranium phaeum L.*) a Poprád ligeteiben, már a Husz-féle parkban is; barna ibolyaszínű virágai által minden egyéb gerelyféléttől különbözik; *mezei gerely* (*G. pratense L.*) réteken közönséges, azúrkék virágai nagyok; *mocsári gerely* (*G. palustre L.*) mocsáros réteken pl. a Rothbach hídjánál Poprád és Felka között; *pyrenei g.* (*G. pyrenaicum L.*) előjön a kertekben mint gaz, s úgy látszik, hogy nem vették észre. A csoport többi tagjai közül sallangos molyhozata és szőrös szirmai által válik ki: a *puha g.* (*G. molle L.*) kerítések mellett és a kertekben nem ritka; az *apró g.* (*G. pusillum L.*) utakon, kertekben mint gaz; a *metélt g.* (*G. dissectum L.*) kertekben mint gaz.

A *béka len* (*Linum catharticum L.*) mocsáros réteken nem ritka.

A *malár sósli* (*Oxalis acetosella L.*) hármass levelel és jókora fehér, rózsás erű bokrétájával a Poprád és Felka-víz ligeteiben árnyas helyen.

Az *üregszarvú fűvirág* (*Impatiens noli tangere L.*) bokrétája sárga, torkában veres pontos, alakjára nézve hasonlít a kerti fűvirághoz; a Poprád melletti bokrokban nedves helyeken.

A *ligeténke csészekürt* (*Oenanthera biennis L.*) a Poprád-felkai vasúti töltésen, azelőtt itt nem volt lelhető. A *keskeny csövirács* (*Epilobium angustifolium L.*) a vasúti töltésen a bokrok között patakok mellett gyakori; *piros cs.* (*E. hirsutum L.*) nedves, mocsáros helyeken, pl. a vasúti töltés árkaiban; *szőrösödő cs.* (*E. parviflorum L.*) az előbbivel megegyezőleg szintén a vasúti töltés árkaiban; *hegyi cs.* (*E. montanum L.*) a nedves mesgyéken és utakon közönséges.

A *réti fűzény* (*Lythrum Salicaria L.*) árkokban, nedves bokrok között szórványosan.

A *málna szeder* (*Rubus idaeus L.*) a Poprád és Felka-víz melletti bokrokban; *hamvas sz.* (*R. caesius L.*) kékesen hamvazott gyümölcseivel a szántóföldek mesgyéin Poprád mellett közönséges; *seregély sz.* (*R. fruticosus L.*) fénylő fekete gyümölcscsel, bokrokban, sövények mellett, a kőbánya törmelékén Felka mellett;

csattogó számóca (*Fragaria collina* L.), csattogó eper neve alatt mesgyéken, száraz halmokon, útszéleken pl. Felkánál N.-Szalók felé; *földi eper* (*Fr. vesca* L.) mesgyéken, mind a két fenyves erdőben közönséges. A *terjedő pimpó* (*Potentilla reptans* L.) az országút és vasút árkaiban nedves helyeken; *timpó pimpó* (*P. tormentilla* Scop.) négyes virágrészekkel nedves réteken, különösen a fenyves erdők közelében; *tavaszi p.* (*P. verna* L.) gyakori a Kienbäume között; *ezüstös p.* (*P. argentea* L.) mesgyéken és útszéleken közönséges; *szegfűszagú ciklász* (*Geum urbanum* L.) a Poprád melletti bokrokban nem ritka; *pataki cz.* (*G. rivale* L.) a Poprád és Felka-víz partjain és egyébütt is forrásokban dús réteken; csészéje biborbarna, szirmai sárgák, rózsapiros színezéssel; *bajtorjános párló* (*Agrimonia Eupatorium* L.) mesgyéken, útfeleken igen elszórtan; *közönséges bokál* (*Alchemilla vulgaris* L.) réteken, útszéleken igen közönséges; *orvosi vérfű* (*Sanguisorba officinalis* L.) réteken néha nagy csoportokban pl. a Poprád-felkai állomásnál; *vérfű csábair* (*Poterium Sanguisorba* L.) réteken, homokos helyeken, nem oly gyakori, mint az előbbi; *iegyező bajnóca* (*Spiraea Ulmaria* L.) a Poprád és Felka-víz nedves bokraiban, a Veres-patak mellett és más nedves helyeken; *koloncós b.* (*Sp. filipendula* L.) a Scheuerwald száraz, pázsitos helyein.

A *büzsös iglicz* (*Ononis hircina* Jacq.) szép, rózsapiros virágaival, mely azonban igen kellemetlen szagú; kissé nedves, gyepes helyen, az országút árkaiban Poprád és Felka között; *régi lóhere* (*Trifolium pratense* L.) réteken és minden gyepes helyen; *bérczi l.* (*T. alpestre* L.) erdei réteken; *zörgő l.* (*T. agrarium* L.) a Scheuerwald rétjein; *borzas babó* (*Vicia hirsuta* Koch.) bokrokban és szántóföldeken is közönséges; *kaszanyüg b.* (*V. cracca* L.) réteken, bokrokban, szántóföldeken mindenütt; *gyepűi b.* (*V. sepium* L.) hasonlóképp bokrokban a Poprád és Felka-víz mellett; az *erdei bükköny* (*Lathyrus silvestris* L.) erdei réteken a Veres-patak felé; a *régi lednek* (*Orobis pratensis* Döll.) bokrok között a réteken mindenütt.

2. A szántóföldek növényei.

Termesztetnek mindenütt: *abrák zab* (*Avena sativa* L.); *gabona rozs* (*Secale cereale* L.); *kétsoros árpa* (*Hordeum distichum* L.); ritkábban *közönséges buza* (*Triticum vulgare* L.). Mint *gazok* jönnek elő a szántófölde-

ken: *héla zab* (*Avena fatua* L.) a szepesiek által „téli zab“-nak neveztetve: *gabona rozsnok* (*Bromus secalinus* L.); *mezei vadóc* (*Lolium arvense* Witt.) és *szédítő v.* (*L. temulentum* L.), az első kiválólág a len, az utóbbi a zab között; továbbá *orvosi szikfű* (*Chrysanthemum Chamomilla Griesselich.*), különösen ugarföldön; *illatlan aranyvirág* (*Chr. inodorum* L.) nálunk minden gaz között a legalkalmatlanabb. A *gyepi fonalfű* (*Filago arvensis* L.); *iszap gyopár* (*Gnaphalium uliginosum* L.) szántóföldek nedves helyein; *búzavirág csükküllő* (*Centaurea Cyanos* L.) a szántóföldek boszantó disze a földművesre nézve, a vetések között; *mezei bárcs* (*Cirsium arvense* Scop.) kiválólág gyakori az árpa között. A pirosan virító *ugari sherardia* (*Sherardia arvensis* L.) a szántóföldeken nem ritka; *szárölelő tátkanaf* (*Lamium amplexicaule* L.) különösen az ugaron gyakori; *vörös vajfű* (*Galeopsis Ladanum* L.) szántóföldeken, nem különben útfeléken közönséges; *seppedéki hunyász* (*Stachys palustris* L.) világos bíborszínű virataival nedves szántóföldeken mindenütt; *egynyári h.* (*St. annua* L.) sárgás fehér, torkán bíbor-színű pontozott bokrétájával tarlón és ugaron igen elterjedt; *mezei nyakó* (*Anchusa arvensis* M. a B.) kis kék virágaival a szántóföldeken ritka; *terjűke kígyószisz* (*Echium vulgare* L.) mindenütt közönséges, azúrkék virágaival gyakran szőnyeghez hasonlóan borítja a zabföldeket a Tátrafüredi-erdő előtt; *mezei kömag* (*Lithospermum arvense* L.) szántóföldek szélein közönséges gaz; *közép miszót* (*Myosotis intermedia* Link.) ugaron, tarlón gyakori; *démutkafojtó pippany* (*Cuscuta Epithymum* L.), mint alkalmatlan gyom néha a lóhere-földben található, míg a *lenfojtó pippany* (*Cuscuta Epilium Weihe.*) gyakran ép úgy alkalmatlankodik a lenföldeken.

A *kolompér csucsor* (*Solanum tuberosum* L.) nagyban termesztetik.

A *szarkaláb sarkvirág* (*Delphinium Consolida* L.) a gabna-vetések között közönséges gyom.

A *mezei síkszem* (*Anagallis arvensis* L.) sáfránpiros színű virataival ugar- és tarló-földeken közönséges.

A *vetési mustár* (*Sinapis arvensis* L.) a legnagyobb csoportban megjelenő gyom az árpa, zab stb. közt, virágjában a szántó-földet egészen sárgának tünteti fel; *magvas gomborka* (*Camelina sativa* Crtz.) a vetés között gyakori gyom; *vetési tarsóka* (*Thlaspi arvense* L.) a

szántóföldeken nem ritka; *pallagi neszlia* (*Neslia paniculata Desv.*) a gabnavetések között a barázdákban szórványosan; *repcsén reték* (*Raphanus Raphanistrum L.*) a vetési mustárral a vetések között, utóbbitól a sötét sárgán erezett szirmok által az első tekintetre megkülönböztethető. A *háromszínű ibolya* — árvácska — (*Viola tricolor L.*) a szántóföldeken ismert gyom.

A *pallagi csibehír* (*Spergula arvensis L.*) mint gyom különösen a len között. Az *egynári szeklár* (*Scleranthus annuus L.*) ugaron és a szántóföldek mesgyéin; hasonló helyeken *heverő szagycs* (*Sagina procumbens L.*); *vetési szappanfil* (*Vaccaria parviflora Mönch.*) rózsapiros virágaival itt igen ritka a vetések között; valószínűleg másunnan mag által került ide; *vetési konkoly* (*Agrostemma Githago L.*) a gabnavetések, különösen a rozs között igen közönséges; *napraforgó füte* (*Euphorbia helioscopia L.*) szántóföldeken, ugaron, kertekben; *apró f.* (*E. exigua L.*) hasonlóan ugaron és tarlón, itt ritka.

A *házi len* (*Linum usitatissimum L.*) nagyban természetik, de réteken, bokrok között is mindenütt található; *vetemény borsó* (*Pisum sativum L.*) igen nagyban természetik; *mogyorós bükköny* (*Lathyrus tuberosus L.*) a gabnavetések között gyakori; tekintélyes, világos kármin-vörös virágai igen feltűnővé teszik.

3. A helységek útczáinak viránya.

A helységek utczáin, törmeléken és puszta helyeken, különösen mint gyom előforduló alkalmatlan növények közül felsorolandók a következők: *nagy csalán* (*Urtica dioica L.*) *apró cs.* (*U. urens L.*); *hasgatott maglapél* (*Atriplex laciniata L.*) és *rózsás m.* (*A. rosea L.*); *paréj libatop* (*Chenopodium Bonus Henricus L.*); továbbá *fakó l.* (*Ch. glaucum L.*); *telekes l.* (*Ch. urbicum L.*); *fehér l.* (*Ch. album L.*) és *pokolvar l.* (*Ch. hybridum L.*); *kövé amaránt* (*Amaranthus Blitum L.*).

A *lapülevelű czikszár* (*Polygonum lapathifolium L.*), *barackzelevelű cz.* (*P. Persicaria L.*) és *boros cz.* (*P. Hydropteris L.*) kiválság arkokban; *farkasfog villamag* (*Bidens tripartita L.*) hasonlóan arkokban; *büzös moticza* (*Anthemis Cotula L.*); *fekete üröm* (*Artemisia vulgaris L.*); *aggófű üszögér* (*Senecio vulgaris L.*), enyhe időjárás mellett télen is nyílvá; *lándzsás bárcs* (*Cirsium lanceolatum Scop.*); *bókoló bogács* (*Carduus nutans L.*) és az *akántképű b.* (*C. acanthoides L.*); *dudva csorbóka* (*Sonchus oleraceus L.*) és *érdes cs.* (*S. asper Will.*).

A *piros tátkanaf* (*Lamium purpureum* L.) és *fehér t.* (*L. album* L.); az utolsó különösen puszta helyeken és kertkerítések mellett közönséges. Épen ily közönséges a *fekete pesztercze* (*Ballota nigra* L.) és a *szúrós gyöngyajak* (*Leonurus Cordiaca* L.) hasonló helyeken.

A *bolondító csalmatok* (*Hyosciamus niger* L.) nálunk törmeléken és puszta helyeken igen gyakori, tenyésző helyét gyakran változtatva. A *fekete csucor* (*Solanum nigrum* L.) ritka és csaknem egyedül a kertekben mint gaz jön elő.

A *cinadónia gódircz* — nagy fecskefü — (*Chelidonium majus* L.), az egész növény narancssárga színű tejjel teli, törmeléken és kertkerítések mellett mindenütt nő.

Az *orvosi zsombor* (*Sisymbrium officinale* Scop.) kerítések mellett; *Zsófia zs.* (*S. Sophia* L.) útfeleken, falak mellett és törmeléken közönséges; *fürtös szegecs* (*Erysimum repandum* L.) hasonló helyeken, mint az előbbi; *pásztor tarsolyfű* (*Capsella Bursa pastoris* Mönch.) mindenütt felette közönséges.

Az *esteli mécsvirág* (*Melandrium noctiflorum* Fries.), mint gyom a kertekben.

A *közönséges mályva* (*Malva vulgaris* Fr.) és a *kerek m.* (*M. rotundifolia* Fr.) kerítések mellett, puszta helyeken, kertekben gyakran előforduló gaz.

A *bürrök árorr* (*Erodium cicutarium* L. Herit.) az országúton zöld helyeken mindenütt.

A *liba pimpó* (*Potentilla anserina* L.) minden pázsitos helyen igen gyakori.

Az országúton, a füves házi és gyümölcsös kertekben szokott ültettetni *fekete nyárfa* (*Populus nigra* L.); *jegenye ny.* (*Populus pyramidalis* Rozier.); *fekete bodza* (*Sambucus nigra* L.); *püszméte ribiszke* (*Ribes Grossularia* L.); *veres ribiszke* (*R. rubrum* L.) *hárs szódok* (*Tilia europaea* L.); *juhar jávor* (*Acer pseudoplatanus* L.); *jókori j.* (*A. platanoides* L.); *gesztenye bokrétafa* (*Aesculus Hippocastanum* L.); *közönséges körtvélyfa* (*Pyrus communis* L.); *alma k.* (*P. malus* L.); *veres berkenye* (*Sorbus aucuparia* L.); *közép szilva* (*Prunus insititia* L.), ezek közül a legnemesebbek mint „Reinclaude“ és „Mirabell“ neveltetnek; *kerti szilva* (*Pr. domestica* L.); *cseresnye meggy* (*Pr. avium* L.); *borizűl meggy* (*Pr. Cerasus* L.). Ritkábban találjuk a *mezei szilfát* (*Ulmus campestris* L.) és a *magas körisfát* (*Fraxinus excelsior* L.)

4. Az útfelek viránya.

Az útfelekentálálhatók: *közönséges úrezab* (*Arrhenatherum avenaceum* Pal de Beauv. egy nyári perje (*Poa annua* L.); a *csomós ebir* (*Dactylis glomerata* L.); *juh csenkesz* (*Festuca ovina* L.); *fellálló rozsnok* (*Bromus erectus* Huds.); *árva csenkesz* *B. inermis* Leys.); a *puha cs.* (*B. mollis* L.); *taraczk búza* (*Triticum repens* L.); *évelő vadóc* (*Lolium perenne* L.); *ritkás sás* (*Carex distans* L.) az út-árkok álló vizeiben; *bodnározó gyékény* (*Typha latifolia* L.) a Poprád-felkai állomás anyagszer-raktára árkában mocsáros helyeken.

A *tompalevelű lórom* (*Rumex obtusifolia* L.); *fodros l.* (*R. crispus* L.); mindkettő gyakori, ép úgy *sóska l.* (*R. Acetosa* L.) és *madár l.* (*R. Acetosella* L.). A *porcsin czikszár* (*Polygonum aviculare* L.) kiválólag szereti a taposott utat; *szulák cz.* (*P. convolvulus* L.) a szántó-földek szélein.

A háromféle *útilapú u. m. széles levelű* — (*Plantago major* L.), *közép* — (*Pl. media* L.) és *keskenylevelű* (*Pl. lanceolata* L.) mindenütt található; *fogas galamb-begy* (*Valerianella dentata* Poll.) gyakori

A *vajszínű sikkantyú* (*Scabiosa ochroleuca* L.), így neveztetve viratgombjától, közönséges.

A *seprencze küllőrojt* (*Erigeron canadense* L.) régebben itt ritkán, jelenleg gyakrabban, különösen a vasúti töltésen; *bóbitás k.* (*E. acre* L.) közönséges; *britt sertecsek* (*Inula britannica* L.) az úti árokban Felka fölött ritkán*).

Az *egér fark cziczkoró* (*Achillea Millefolium* L.) igen közönséges; *festő monticza* (*Anthemis tinctoria* L.) az útfélen a vasúti átjárónál Felka és Poprád között; úgy látszik, hogy a lucsivnai „Kienberg”-ből származott ide; *pallagi m.* (*A. arvensis* L.) közönséges gyom, szintén a szántóföldeken; *ökörszem aranyvirág* (*Chrysanthemum Leucanthemum* L.) réteken hasonlólag gyakori; *giliszta-üző varádics* (*Tanacetum vulgare* L.) a felkai temetőben és annak szélén; *enyves üszögér* (*Senecio viscosus* L.) a vasúti töltésen; *imola csükkülő* (*Centaurea Jacea* L.) és pedig mind két válfaja u. m. *közönséges* (*vulgaris*) és *pettyegetett* (*pectinata*) halvány bíborszínű virágaikkal a réteken is igen közönségesek; *molyhos bojtorján* (*Lappa tomentosa* L.) az utakat mindenütt szegélyzi; közön-

*) Meg kell itt említenem, hogy a pompás telekiát (*Telekia speciosa* Baumgart.) 1872 augusztusban a Béláról Busócra vezető úton az útfélen jobbról fűzfabokrok között viritva találtam.

séges válupik (*Lapsana communis L.*) az égerfák között a vasúti töltésen; *mezei katáng* (*Cichorium Intybus L.*) díszes azúrkék virágokkal; *ősziróslánfok* (*Leontodon autumnalis L.*) és *dárdafogú o.* (*L. hastalis Roch.*) közönségesek; *holgyomálképi magvarótt* (*Pieris hieracioides L.*) hasonló a vasúti töltésen; *réti kecskedisz* (*Tragopogon pratensis L.*) szórványosan mindenütt; *pongyola pitypang* (*Taraxacum officinale Wigg.*) mindenütt igen közönséges; *hamvas aszász* (*Crepis tectorum L.*) gyakori; *raponczképi csengetylilke* (*Campanula rapunculoides L.*) szántóföldek szegélyein közönséges.

A *puha galaj* (*Galium Mollugo L.*) és a *tejoltó g.* (*G. verum L.*), az első fehér, a második sárga virágával és mint a „mi kedvés aszonyunk ágyszalmája” ismeretes növény a mesgyéken mindenütt gyakori.

A *keresztes tárnics* (*Gentiana cruciata L.*) kívül zöldes ibolya-színű, belül kék virágaival a felkai úton a temetővel szemben.

A *gyűlvirs zsálya* (*Salvia verticillata L.*); a *kakukfű démutka* (*Thymus Serpyllum L.*), mind kettő az útszélen Poprád és Felka között; *közönséges békavár* (*Prunella vulgaris L.*) ibolya-színű virágaival közönséges; *bojtorjános süllőmag* (*Echinopspermum Lappula Lehm.*) kis kék virágaival és szigony-tüskés gyümölcseivel az útszéleken, gyakori a kőbányánál Felka mögött.

A *kis szulák* (*Convolvulus arvensis L.*) mesgyéken igen közönséges.

Az *ökör farkkóró* (*Verbascum Thapsus L.*) itt nem gyakori.

A *közönséges gyujtovány* (*Linaria vulgaris Mill.*) nagy, sárga, sarkantyús virágaival gyakori.

A *konyha kömény* (*Carum Carvi L.*) az útfeleken ép oly közönséges mint a réteken; *kötör pimpinella* (*Pimpinella saxifraga L.*) igen gyakori; *kerti pasztinák* (*Pastinaca sativa L.*) az útszéleken Felkánál; *sárgarépa murok* (*Daucus Carota L.*), mely a kertekben mint sárga répa műveltetik, tömegesen terem a mesgyéken már a Poprád-felkai állomásnál is.

A *kétes mák* (*Papaver dubium L.*) szinte lelhető néha az útfeleken, de mégis ritka. (A gabnavetés között másutt gyakori pipacs mák (*Papaver Rhoeas L.*) itt teljesen hiányzik).

A *kakuk homokhúr* (*Arenaria serpyllifolia L.*) utakon, homokos helyen közönséges.

A *farkas füte* (*Euphorbia Cyparissias L.*) a leg-

közönségesebb; a *kissár f.* (*E. Esula L.*) a szántóföldeken és útszéleken nem ritka.

A *nyúl szapuka* (*Anthyllis vulneraria L.*) gyakori; *sárkerep csigacső* (*Medicago falcata L.*) és *komlós cs.* (*M. lupulina L.*) igen közönségesek; *somkóró mézkerep* (*Melilotus officinalis Desrouss.*) sárgán virító, nem gyakori; ellenben *fehér m.* (*M. alba Desrouss.*) száraz útszéleken, pl. Felka és N.-Szalók között igen gyakran jó elő; *gyökerező lóhere* (*Trifolium repens L.*) utakon, árkokban, réteken közönséges; *henyélő l.* (*T. procumbens L.*) utakon, szántóföldeken már Felka és Poprád között; *szarvas kerep* (*Lotus corniculatus L.*) mindenütt gyakori.

Igen érdekes és tarka képet alkot a Nagy-Szalók és az erdő között lévő útszéli virány, nem messze azon kavicsbányától, mely az út számára az anyagot szolgáltatja. Többek között ott találhatók: *fedeléken dákoska* (*Gladiolus imbricatus L.*) a szomszédos zabföldeken; az út és szántóföldek szélén: *mezei kazupa* (*Knautia arvensis Coult.*); *berzedt úszögér* (*Senecio Jakobaea L.*); *száratlan körvény* (*Carlina acaulis L.*); *sikkantyú csükküllő* (*Centaurea scabiosa L.*); *nagyviratú aszász* (*Crepis grandiflora Tausch.*); *ernyős holgyomál* (*Hieracium umbellatum L.*); *baracklevelű csengetyűke* (*Campanula persicifolia L.*); *ebfojtó müge* (*Asperula cynanchica L.*); *orvosi atraczell* (*Anchusa officinalis L.*); *mécs farkkóró* (*Verbascum Lychnitis L.*); *hárominú szegfű* (*Dianthus Carthusianorum L.*); *konya sziléne* (*Silene nutans L.*); *szurkos mécsvirág* (*Viscaria vulgaris Röhl.*); *nyúl rekettye* (*Genista tinctoria L.*); *kétviratú zanót* (*Cytisus biflorus L'Herit.*); *herehura lóhere* (*Trifolium arvense L.*); *háromfejű l.* (*T. montanum L.*); *tarka koronilla* (*Coronilla varia L.*)
